

A PRE-D NEM BIRTOKOSI POZÍCIÓ

Szerző: **KARÁCSONYI Krisztina**, I. évfolyam, öt féléves magyar – hon- és népismeret tanári MA, PTE BTK,
(krisztinakaracsonyi.92@gmail.com)

Témavezető: **Dr. FARKAS Judit**, egyetemi tanársegéd, PTE BTK

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet,
Nyelvtudományi Tanszék, Pécs

A TDK-dolgozat fő témája a mindezidáig csak kevesek által vizsgált pre-D nem birtokosi pozíció. A dolgozat első része tartalmazza a pozíció részletes szintaktikai jellemzését, valamint számba veszi a pre-D nem birtokosi pozícióra vonatkozó korábbi kutatásokat. Ez után az kerül bemutatásra, hogy prenominalisan is teljesül a preverbálisan bizonyítottan érvényesülő hatókörláthatósági elv (É. Kiss 1992), mely szerint a magyar nyelvben az operátorok nemcsak vezérlik, hanem szórendileg meg is előzik hatókörüket. A dolgozat legfontosabb célja és eredménye egy olyan szintaktikai szerkezet bemutatása, amely alkalmas az igéből képzett, komplex esemény jelentésű főnevek szintaktikai reprezentálására. A dolgozat a szerkezeti reprezentáció kialakításához felhasznál két korábbi, a magyar főnévi csoport szintaktikai szerkezetére vonatkozó elméletet (Bartos 2000, Farkas és Alberti 2016), valamint az Alexiadou (2004) nevéhez köthető D-láthatósági elvet (amelynek értelmében határozott főnévi kifejezés esetén a D fej vagy a D specifikáló kitöltve kell, hogy legyen), és a Grohmann-féle (2003) antilokalitási hipotézist, amely meghatározza, hogy a főnévi csoport szintaktikai szerkezetén belül milyen módon mozoghatnak az egyes elemek.

A dolgozatban javasolt szerkezet megold továbbá egy olyan, a szakirodalomban eddig expliciten ki nem fejtett problémát is, melynek központjában az áll, hogy miként lehetséges az, hogy egy vonzat a jelzői *való*-konstrukcióban kap helyet.

Kulcsszavak: magyar főnévi csoport, generatív mondattan, pre-D nem birtokosi pozíció, antilokalitás hipotézis

PRE-D IS A NON-POSSESSOR POSITION

Author: **Krisztina KARÁCSONYI**, first-year MA student (krisztinakaracsonyi.92@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Judit FARKAS**, assistant

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Pécs

The main topic of the paper is the pre-D non-possessor position, which is a fairly understudied position in mainstream literature. The first part of the paper contains the detailed syntactic characterization of the position, and the enumeration of the previous research. Next, the paper explores the fact that the Scope Visibility Principle (É. Kiss 1992) – according to which Hungarian operators not just govern but also sequentially precede their scope – is satisfied not only preverbally but

also preminently. The most important goal and result of the paper is a syntactic structure which is capable of representing the syntactic structure of the complex-event denoting deverbal nominals. The paper presents two former models of the syntactic structure of the Hungarian noun phrase (Bartos 2000, Farkas and Alberti 2016), and two theories which are used in the paper in evolving the new structure. One of the theories is the D-visibility principle (Alexiadou 2004), according to which either the head or the specifier of the DP must be spelled out in the case of a definite noun phrase. Another theory is the Anti-Locality Hypothesis (Grohmann 2003), which constraints the movements inside the structure of the noun phrase.

The new syntactic structure solves another problem not raised explicitly earlier in literature; namely, how an argument could appear in an attributive *való*-construction.

Keywords: **Hungarian noun phrase, generative syntax, pre-D non-possessor position, anti-locality hypothesis**